

JANA KUŽELOVÁ

Lidské tělo v české a švédské idiomatice a frazeologii

Cílem předložené diplomové práce bylo porovnat švédskou a českou idiomatiku na poměrně úzce vymezené oblasti lidského těla a stanovit mezi oběma jazyky míru ekvivalence. Práce je rozdělená do teoretické a praktické části. Část teoretická definuje zkoumanou disciplínu a konfrontuje ji s několika dalšími, které se této tematiky dotýkají, nastiňuje její vývoj a oblast zájmu. Diplomantka na základě studia sekundární literatury dochází k závěru, že v českém bádání je tato disciplína podstatně hlouběji propracována než ve Švédsku, a opírá se v tomto případě zejména o výsledky bádání Františka Čermáka. Diplomantka poté prezentuje Čermákův systém idiomatiky a jeho terminologii, švédský přístup dokumentuje především na doktorské práci Emmy Sköldberg. Oba systémy ke zkoumané problematice přistupují z různých hledisek, a tudíž nejsou zcela kompatibilní.

Nejzásadnější připomínky k diplomové práci mám právě v její teoretické části, které vytýkám zejména příliš stručné až nedostatečné dílčí závěry částí prezentujících český a švédský přístup. Konkrétně jde o celou kapitolu 4. Konfrontace obou klasifikací a shrnutí, z něhož by měl vyplývat postup v praktické části, jsou nanejvýš stručně podány vždy jen v posledním odstavci podkapitoly věnované švédskému systému. Např. str. 21 - *Podíváme-li se ale blíže na definici Františka Čermáka a Emmy Sköldberg, zjistíme, že se v podstatě nijak neliší. Nadále tedy budeme vycházet z toho, že český pohled na idiom se shoduje se švédským.* Bohužel ale ten bližší pohled chybí. Jinými slovy, diplomová práce pouze prezentuje poznatky sekundární literatury, ale nijak je nepropojuje. Jako příklad uvedu třeba absenci srovnání systémů dvou švédských autorek v kapitole 4.2., kde klasifikace Malmqvistové není vůbec dána do souvislosti se systémem Sköldbergové, ačkoliv by se to přímo nabízelo (*helidiomask/delidiomatisk förbindelse* oproti *odvoditelný a neodvoditelný význam*). Teoretická část přináší jen jednotlivé a dále neujasněné poznatky, místy je až nesrozumitelná: např. čím se v této klasifikaci liší ve 4.2.1 *stort som smått* oproti 4.2.4 *upprepade gånger*? Hned v následující podkapitole (4.2.5) nazvané „Slovní dvojice“ jsou zařazeny naprosto matoucí příklady jako „*att göra sig en hacka*“ nebo „*tro, hopp och kärlek*“.

S výše uvedenou výhradou, že některé kapitoly jsou pouze seznamem klasifikace přejatým ze sekundární literatury, nejsou ani rozvedeny, ani vztaženy ke zkoumané problematice, souvisí i zařazení kapitol jako 7 *Etymologie* nebo 5.1 *Lidské tělo z pohledu kognitivní lingvistiky*, kdy jde o pouhou stručnou charakteristiku těchto disciplín, a měly být tudíž zřejmě uvedeny hned v první kapitole. V kapitole 3 *Idiom z hlediska sémantiky* je nejprve zcela obecně v úvodu kapitoly zmíněn Čermákův přístup, v podkapitole je pak jako jediný příklad jmenována metafora/metonymie, ale v následně uváděné Čermákově klasifikaci, již je věnována samostatná kapitola, jsou použita zcela jiná hlediska. S metaforou/metonymií už se dále nepracuje. Tedy stejná námitka – neprovázanost.

Vzhledem k tomu, že diplomantka svou práci staví na sémantické klasifikaci a jen okrajově na strukturní, není v teoretické části sémantice věnován dostatečný prostor (viz kapitola 3.1 a 4.1.1) - oproti obšírné prezentaci klasifikace strukturní. Tady by jistě bylo dobré se zamyslet nad tím, proč Čermák uvádí pod strukturní klasifikací, oddíl kolokace, také přirovnání, které ovšem sám charakterizuje sémanticky.

V praktické části je však diplomová práce provedena velmi pečlivě a staví na mimořádně obšírném materiálu. V kapitole 9 diplomantka sestavuje klasifikační škálu použitou pro hodnocení míry ekvivalence a kromě potvrzení vstupní hypotézy se v závěru vrací k původu zkoumaných idiomů.

Diplomovou práci Jany Kuželové s výše uvedenými výhradami doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze 20.5. 2012
PhDr. Dagmar Hartlová